

Araştırma/Research

Artan Tehlike, Medyaya Yansıyan Kadın Cinayetleri

Hüseyin Kafadar

Adıyaman Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı

ÖZ

Amaç: İnsan Hakları Evrensel Sözleşmesine göre insan onuruyla bağdaşmayan her türlü eylem şiddet olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada medyaya yansıyan kadın cinayetlerini incelemeyi amaçladık.

Materiyal ve Metot: Bu çalışma 01-14 Ağustos 2018 tarihleri arasında internet arama motoru “google” üzerinden genelden özele doğru anahtar kelimeler girerek arama yapıldı. Sırayla “şiddet”, “kadına yönelik şiddet”, “kadın cinayetleri”, “medyaya yansıyan kadın cinayetleri” anahtar kelimeleri arandı.

Bulgular: “Şiddet” kelimesi yazıldığında yaklaşık 49.500.000 sonuç, ”kadına yönelik şiddet” yazıldığında yaklaşık 33.100.000 sonuç bulundu. “Kadın cinayetleri” kelimesi yazıldığında yaklaşık 20.900.000 sonuç bulundu. “Medyaya yansıyan kadın cinayetleri” kelimesine karşılık yaklaşık 869.000 sonuç bulundu

Sonuç: Toplumların yapısal özelliklerine göre şiddet algısı da farklılık gösterebilir. Ancak temelde şiddet “kişinin beden veya ruh bakımından acı-ıstırap çekmesine neden olan sözel, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel eylemlerdir”. Son yıllarda kadına yönelik şiddet dikkat çekici bir şekilde artış göstermektedir. Şiddetin en ağır şekli olan kadın cinayetlerinin artması sonucu toplum açısından çok yönlü tehdit ve bir halk sağlığı sorunu haline geldiği anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadına yönelik şiddet, kadın, medya, cinayet.

Yazısmadan Sorumlu Yazar

Hüseyin KAFADAR

Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi

Adli Tıp Anabilim Dalı.

Tel : +90 0506 9091166

Email: dr.hkafadar@gmail.com.

Doi: 10.30569.adiyamansaglik.477619

Geliş Tarihi: 01.11.2018

Kabul Tarihi: 02.11.2018

The Growing Danger, Women Murders That Reflected in The Media

Abstract

Aim: In the Universal Convention on Human Rights, any act incompatible with human dignity is defined as violence. In this study, we aimed to investigate the murders of women reflected in the media.

Material and Method: This study was performed between 01-14 August 2018 by searching keywords (from general to special) in the internet search engine google.

The key words of "violence" , "violence against women", "female murders", "female murders reflected in the media" were searched.

Results: When the word ."Violence" was written, approximately 49.500.000 results and "violence against women" were written about 33.100.000 were found. "Women murders " was written, about 20.900.000 results and "women murder reflected in media" were written, nearly 869,000 results were found.

Conclusion: According to the structural characteristics of societies, the perception of violence may also vary. But, violence can be basically described "someone to suffer from pain body or soul, due to verbal, physical, emotional, economic, and sexual acts ". In recent years, violence against women has increased remarkably. It is understood that the increase in the number of female murders, which is the most severe form of violence, has become a multifaceted threat to society and a public health problem.

Key Words: Violence against women, women, media, murder.

Giriş

Kadına yönelik şiddetin en ağır boyutu olan kadın cinayetleri son yıllarda üzücü, endişe verici ve toplumu tehdit edici boyutta artış göstermektedir (1,2). Bu artış sosyolojik açıdan çok yönlü bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir. Kadına şiddetin tanımlanması ve sınıflandırılması farklı şekillerde yapılmaktadır. Ülkeden ülkeye ve hatta aynı bölgede yaşayan farklı toplumlarda hangi eylemlerin şiddet olarak tanımlanacağı farklılık göstermektedir. Bununla birlikte temel İnsan Hakları Evrensel Sözleşmesinde de belirtildiği üzere insan onuruyla bağdaşmayan her türlü sözel, duygusal, ekonomik ve cinsel içerikli eylemler şiddet olarak tanımlanmaktadır (1-6).

Kişiye beden veya ruh bakımından acı veren veya verebilecek olan ve insan onuruyla bağdaşmayan her türlü eylemi kapsamaktadır. Kadına yönelik şiddet ise; yukarıda sayılan ve insan onuru ile bağdaşmayan eylemlerin cinsiyete dayalı olarak gerçekleştirilmesi şeklinde tanımlanabilir (3-7).

Sonuç olarak şiddet; bir insan hakkı ihlali ve Anayasal bir suçtur, aynı zaman da bir insanlık suçudur.

Bu çalışmada amaç kadına yönelik şiddetin en ağır şekli olan medyaya yansıyan kadın cinayetlerini mediko-legal ve sosyolojik boyutu ile değerlendirmektir. Gün geçtikçe büyüyen ve sosyolojik açıdan bir tehlike haline gelen kadın cinayetlerine dikkati çekmektir.

Materiyal ve Metot

Bu çalışma 01-14 Ağustos 2018 tarihleri arasında internet arama motorları “google” üzerinden genelden özele doğru anahtar kelimeler girerek “şiddet”, “kadına yönelik şiddet”, “kadın cinayetleri”, “medyaya yansıyan kadın cinayetleri” anahtar kelimeleri girilerek arama yapıldı. Veriler bilgisayar destekli paket programları kullanılarak analiz edildi.

Bulgular:

01-14 Ağustos 2018 tarihleri arasında Google arama motoruna aşağıda belirtilen anahtar kelimeler girildi. “**Şiddet**” kelimesi yazıldığında yaklaşık 49.500.000 sonuç, “**kadına yönelik şiddet**” yazıldığında yaklaşık 33.100.000 sonuç bulundu. “**Kadın cinayetleri**” kelimesi yazıldığında yaklaşık 20.900.000 sonuç bulundu. “**Medyaya yansıyan kadın cinayetleri**” kelimesine karşılık yaklaşık 869.000 sonuç bulundu (Tablo 1).

Tablo 1: Google arama motorundan aranan anahtar kelimeler ve sonuçları.

Anahtar Kelimeler	n	%
Şiddet	49.500.000	47.3
Kadına yönelik şiddet	33.100.000	31.6
Kadın cinayetleri	20.900.000	20.2
Medyaya yansıyan kadın cinayetleri	869.000	0.9
Total	104.369.000	100

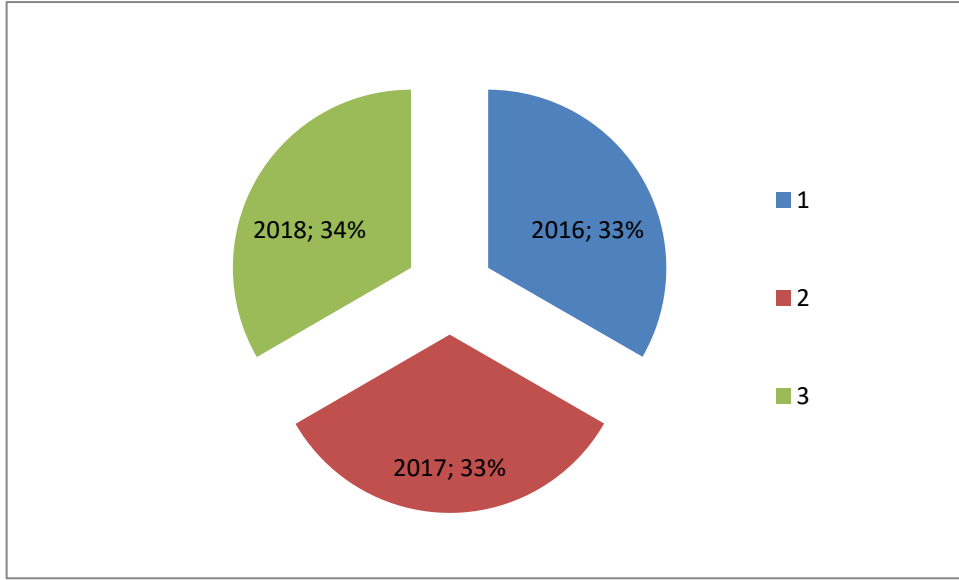
“Medyaya yansıyan kadın cinayetleri” anahtar kelimesinde alt başlıklar; kadın cinayetleri nedenleri, kadın cinayetleri istatistik, kadın cinayetleri haberleri, kadın cinayetleri isimleri, Türkiye’de kadın cinayetleri istatistik 2017, kadın cinayetleri istatistik 2018, yıllara göre kadın cinayetleri ve kadın cinayetleri raporu şeklinde olduğu tespit edildi.

Olayların medyaya yansıma şekillerinin aşağıdaki gibi ve medyatik bir dil kullanıldığı tespit edildi (7-10).

- “81 yaşındaki eşini öldüren erkek tutuklandı”
- “Kars’ta bir erkek 8 aylık hamile eşini öldürüp kaçtı”
- “Kocaeli’de kadın cinayeti: Polis, boşanmak isteyen eşini öldürdü”
- “İstanbul’da bir kadın eşi tarafından boğularak öldürüldü!”
- “Bir kadın boşanma aşamasında olduğu erkek tarafından öldürüldü”
- “Cezaevinden izinle çıkan erkek, eşini öldürdü!”
- “Kendisinden boşanmak isteyen eşini ve kayınpederini öldüren...”
- “Boşanmak isteyen 21 yaşındaki kadın, av tüfeğiyle vuruldu”
- “Kırıkkale’de benzin dökülüp yakılmış kadın cesedi bulundu”
- “Eşini öldüren zanlının ablası: 'Başını dik tut, paşama gül gibi bakacağız’” biçimindedir.

Yıllara göre dağılıma bakıldığında; 2016 yılında da ulusal ve yerel medyada yer alan toplam 397 kadın cinayet olayı yansıdığı ve bu cinayetlerin 317’si silahla işlendiği belirlendi. 2017 yılında ise 409 kadının öldürüldüğü, 2018 yılı henüz tamamlanmamakla birlikte aylık ortalama 38 kadın cinayeti

işlendiği belirlendiği (14 Ağustos 2018 kadar 322) ve bu olayların medyaya yansıdığı tespit edildi (11,12).

Grafik 1: Yıllara göre olgu sayısı.

Kadın cinayetlerinin nedenleri incelendiğinde: kendi yaşamı hakkında karar almak isteyen olgular 88, boşanmak istediği için 30 kadın öldürülürken; şüpheli ölüm sayısı 134 ve nedeni tespit edilemeyen 110 kadın cinayetinin gerçekleştiği belirlendi (11).

2017 yılı içerisinde en çok kadın cinayetinin gerçekleştiği iller; İstanbul'da 57 olgu ile ilk sırada yer aldığı, takip eden illerin sırayla İzmir'de 32 olgu, 25 olgu Antalya'da, 18 olgu Bursa'da, Adana'da 17, Gaziantep'te 15, Konya'da 12 olgu olduğu tespit edildi (11,12).

Amerikan polis teşkilatının uluslararası işbirliği sonucunda yaptığı araştırmada; Dünyada en fazla orta Amerika ülkelerinde kadınların öldürüldüğü tespit edildi. (11).

Cinayetlerde kullanılan yöntemin %80'ininde ateşli silahların kullanıldığı, daha sonra kesici delici alet kullanma, ipe-bağla boğma gibi yöntemlerinde kullanıldığı tespit edildi.

Tartışma ve Sonuç

2005 yılında, Dünya Sağlık Örgütü'nün yapmış olduğu çok merkezli çalışmada; kadınların yaşamlarında birlikte yaşadıkları kişiler (eş veya erkek arkadaşı) tarafından fiziksel şiddete maruz

kalma oranlarının %13 ile %61 arasında olduğu, cinsel şiddet oranının %6 ile %59 olduğu tespit edilmiştir (3). Başka bir çalışmada kadınların %15 ile %71 arasında değişen oranda fiziksel, cinsel ya da her iki şiddet türüne birden maruz kaldıkları belirtilmektedir (1).

Dünya sağlık örgütünün 2017 kadına yönelik şiddet yaygınlığına bakıldığında en yüksek oran %37 ile Türkiye'nin de içinde bulunduğu Ortadoğu bölgesi, Avrupa'da bu oran %25,4, Amerika'da ise %29,8, Afrika'da %36,6 ve Çin'de %24,6 olarak belirlenmiştir (4,7-12).

Kadına yönelik şiddetle ilgili Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2015 verilerine göre her 10 kadından dördünün şiddete maruz kaldığı tespit edildi (12). Yine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yapılan Kadına yönelik aile içi şiddet araştırması 2014 sonuçları aşağıdaki gibidir (8-12). Türkiye geneline bakıldığında; yaşamının herhangi bir döneminde eşinden veya birlikte yaşadığı kişiden fiziksel şiddete uğrayan kadınların oranı %35,5 olarak bulundu. Bölgelere göre dağılıma bakıldığında; Orta Anadolu Bölgesinde yaşamın herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kaldığını belirten kadınların oranı %42,8 olduğu belirtildi. Bu oran kadına yönelik fiziksel şiddetin en fazla olduğu bölgenin Orta Anadolu Bölgesi olduğunu göstermektedir. Doğu Karadeniz bölgesi ise %26,8 oranı ile şiddetin en az olduğu bölge belirlendi (7-12).

2016 verilerinde ise, eşler arasında anlaşmazlık olduğunda sessiz kalma; erkeklerde %55,1, kadınlarda %64,2, seslerini yükselterek veya bağırarak tepki verme; erkeklerde %75,3, kadınlarda %66,2, fiziksel şiddet uygulama; erkeklerde %3,6, kadınlarda ise %2,4 oranında olduğu belirlendi (3, 12).

2016 verilerinde en yüksek oran Güneydoğu Anadolu bölgesi, eşlere fiziksel şiddet uygulamada ilk sırada yer aldığı tespit edildi. Bu bölgede yaşayan erkeklerin %8,6'sı, kadınların ise %7,5'i eşlerine fiziksel şiddet uyguladığı tespit edilmiştir. Ege bölgesi %1,7 oranı ile erkeklerde, Doğu Marmara kadınlarda %0,7 oranı ile fiziksel şiddet uygulama en düşük olduğu belirlendi.

Şüphesiz sonuçları en ağır olan şiddet türü ölümlerle sonuçlanmıştır. 2010-2016 yılları arasında az 1915 kadın öldürüldü, öldürülen her iki kadından birinin katili eşi veya partneri olduğu görülmektedir (15-18). Cinayetlerin (396 olgu) daha çok ayrılık veya boşanma aşamasında gerçekleştiği belirlendi.

Partner cinayetleri hakkında yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Karbeyaz ve arkadaşlarının yaptığı 1992 ve 2016 yıllarını kapsayan çalışmada; 148 olgunun eş/partnerleri tarafından öldürüldüğü ve yıllara göre vaka sayısında artış görüldüğü ve olguların çoğunluğunun 19-29 yaş aralığında olduğunu belirtilmiştir (15). Toprak ve arkadaşlarının yaptığı 2000- 2010 tarihleri arasında Türkiye'de 12 ili kapsayan çalışmada; 162 kadın cinayeti olgusu incelendiği, olgulardan yarısına yakınının (80 olgu) eş/partnerleri tarafından öldürüldüğü ve 81 kadının katilinin akrabalarından biri olduğunu belirtmişlerdir (16). Tütüncüler ve arkadaşlarının yaptığı 1996-2005

yıllarını kapsayan çalışmada; 141 kadın cinayet olgusu incelendiği, olguların çoğunluğunun 21 ile 35 yaş aralığında olduğu belirtilmiştir (17).

Cinayet bahaneleri arasında bilinmeyen 439 (%22,4), Maddi sıkıntıların yansıması 94(%4,8), tartışma-kavga 325 (%16,5) aldatılma şüphesi 162 (%8,2), kadının boşanma isteği 131 (%6,7), erkeğin barışma isteğinin reddi 131 (%6,7) ve namus saikiyle 101 (%5,1) olgunun erkekler tarafından öldürüldüğü belirlendi (7, 12-14).

Sonuç olarak, Şiddetin fiziksel, psikolojik, sosyo-kültürel ve ekonomik maliyeti de olan çok katmanlı bir halk sağlığı sorunudur. Dünyada ve ülkemizde kadına yönelik şiddetin bir halk sağlığı sorunu haline geldiği göz önüne alındığında, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için çok yönlü, interdisipliner ve kurumlararası yeni önlemlerin alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

1. A research team. Hacettepe University Institute of Population Studies, Ministry of Family and Social Policies, Research on Domestic Violence against Women in Turkey. 2015. Ankara, Turkey.
2. Ellsberg M, Jansen H.A, Watts C.H, Garcia-Moreno C. Intimate partner violence and women's physical and mental health in the WHO multi-country study on women's health and domestic violence: an observational study, *Lancet* 2008;5;371 (9619):1165-1172.
3. WHO (World Health Organization). WHO Multi- Country Study on Women's Health and Domestic Violence against Women, Initial Result on Prevalance, Health Outcomes Women's Responses, Genova 2005.
4. Akbağ M, Barakas R. An Examination on the Perception of Violence and its Relation to Self-esteem Among Turkish Women, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 2010; 7(2): 1- 14.
5. Efe Ş.Y, Ayaz S. Kadına Yönelik Şiddet ve Kadınların Aile İçi Şiddete Bakışı, *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2010; 11: 23- 29.
6. Güler N. Gebelikte Eşi Tarafından Kadına Uygulanan Fiziksel, Duygusal, Cinsel ve Ekonomik Şiddet ve İlişkili Faktörler, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2010; 3 (2), 72-77.
7. Universal Declaration of Human Rights. Erişim tarihi 29.08.2018. http://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf
8. BM (Birleşmiş Milletler). "Kadın 2000: 21. Yüzyıl İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kalkınma ve Barış" Pekin + 5 Başlıklı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Özel Oturum Kararları. 2000.
9. Djikonovic B, Jansen H.A.F.M, Otasevic S. Factors Associated with Intimate Partner Violence Against Women in Serbia: A Cross- Sectional Study, *J. Epidemiol Community Health* 2010; 64, 728- 735.
10. Altınay A.G, Arat Y. Türkiyede Kadına Yönelik Şiddet Araştırması.2007.
11. Ayrancı Ü, Günay Y, Ünlüoğlu İ. Hamilelikte Aile İçi Eş Şiddeti: Birinci Basamak Sağlık Kurumuna Başvuran Kadınlar Arasında Bir Araştırma, *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2002; 3: 75- 87.

-
12. Turkey in Statistics 2015. Erişim tarihi 29.08.2018.
https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7330775/7339623/Turkey+_in_statistics_2015.
 13. Boyacıoğlu İ. Dünden Bugüne Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ve Ulusal Kadın Çalışmaları: Psikolojik Araştırmalara Davet. Türk Psikoloji Yazıları, Kasım 2016, 19 (Special Issue), 126-145
 14. Güler N, Tel H, Tuncay F.Ö. Kadının Aile İçinde Yaşanan Şiddete Bakışı, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 2005; 27 (2): 51- 56.
 15. Karbeyaz K, Yeti Ş Y, Güneş A, Şimşek Ü. Intimate partner femicide in Eskisehir, Turkey 25 years analysis. J Forensic Leg Med. 2018;60:56-60. Doi.10.1016/j.jflm.2018.10.002.
 16. Toprak S, Ersoy G. Femicide in Turkey between 2000 and 2010. PLoS One. 2017;23;12(8):1-16. doi org.10.1371/
 17. Tütüncüler A, Özer E, Karagöz YM, Evaluation of Femicide Cases Committed Between the Years 1996–2005 in Antalya. Omega (Westport). 2015;71(2):198-210. doi.org/10.1177/0030222815570600